

POWAB (1) *sb m i f*

powab *m* (1), [**powaba**] *f*.

o *prawdopodobnie jasne* (tak w powabie); a *pochylone*.

sg [G powaby. ◇ A powáb, powábę.] ◇ I powáb(e)m. ◇ [pl A powáby.]

Sł stp: *powaba*, Cn: *powab w 1.znacz., Linde XVII i XIX w.: powab, powaba.*

1. *Zachęta; esca, illecebra, illicium Cn:*

[Zwrot: »powabę dać«: Páni wyrozumiałwszy mowę nátukną/ łatwie Andolonowi weźrzenim łalkáwym powabę dáłá. *HistFort* K4.]

Wyrażenie przyimkowe: »za [czyim] powabem«: A iefli iáki vczíwy człowiek/ zá ich [rozpustnych *dworzan*] powabem/ pomoc im tego niechce/ to wnet przymowká: Daicie pánu pokoy/ wżytko tu z reyełtru. *GórnDworz* N2v.

2. [Rodzaj obowiązkowej pracy wykonywanej przez chłopów na rzecz pana w okresie cięższych i pilniejszych robót: A te poddane inakszem sposobem i porządkiem około robót sposobіл, bo pierwej nie robili dni tegodniowych, jedno powaby swe mieli pewne *LustrKrak* I 43; Komorników w tej wsi 80, nic nie płacą, jedno łokcie 4 przędzie do dwora przędą i dzień powaby. *LustrKrak* I 139, I 39; Na powabę 2 cor. żyta *LustrSand* 38, 8, 50.

Zwroty: »powaby, na powab robić (a. odrabiać)« [szyk zmienny]: W tej wsi jest zagrodników 5, którzy na czynszu siedzą, a robót żadnych nie czynią do dwora, chyba we żniwa powaby z kmiećmi odrabiają *LustrSand* 76, 60, 114; Ci nie powinni robić nic, jedno na powabę iść [inna niestaranna kopia: robią dzień na powab.] *LustrKrak* I 139.

»powabę żać«: Ale ci wszyscy roboty powinni i powabę żać *LustrKrak* I 139.

Szereg: »robocizna i powaba«: Ci drudzy karczmarze 2 mają rolę między kmiećmi. Robociznę i powabę także winni. *LustrKrak* I 139.]

Synonimy: 1. *pobidka, pobudka, pochop, podniata, podnieta, poduszczenie, podżoga, ponęta, ponukanie*; 2. *łoka*.

MN